

DNR: 5.1.1-2019-0924
DATUM: 2019-09-12
ERT DATUM: 2019-06-17
ER REFERENS:875-2018/19

Riksdagsförvaltningen

Juridiska enheten

100 12 Stockholm

Yttrande över betänkandet Riksrevisionens ledningsstruktur (2018/19:URF1)

Riksrevisionen har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet Riksrevisionens ledningsstruktur (2018/19:URF1) och vill med anledning av detta lämna följande synpunkter på förslagen.

Utredningens förslag om att en ensam riksrevisor ska väljas

Riksrevisionen tillstyrker utredningens förslag om att riksdagen ska välja en person att ensam vara riksrevisor.

Riksrevisionen vill i detta sammanhang understryka att Riksrevisionens nuvarande organisation för närvarande fungerar väl, vilket också framgår av utredningens underlag. Riksrevisionen instämmer dock i utredningens resonemang om att den nuvarande organisationsformen rymmer vissa risker och att behovet av att verksamheten ska fungera väl på lång sikt bör vara vägledande vid valet av ledningsstruktur.

En ledningsstruktur med endast en riksrevisor förutsätter såsom utredningen påpekar en organisation som ger ett starkt professionellt stöd i genomförandet av det revisionella arbetet och säkerställandet av dess kvalitet. Riksrevisionen anser att den organisationen finns på myndigheten.

Utredningens förslag om riksrevisionsdirektör

Riksrevisionen tillstyrker utredningens förslag om att riksdagen också ska välja en riksrevisionsdirektör att vara riksrevisorernas ställföreträdare men vill lämna följande synpunkter på förslaget i denna del.

Delegation från riksrevisorn till riksrevisionsdirektören

Riksrevisorerna beslutar enligt den nuvarande ordningen gemensamt om fördelningen av granskningsområden mellan sig. Vid sina överväganden inför fördelningen prövar riksrevisorerna bland annat frågan om oberoende och jäv. I de fall en riksrevisor anser sig jävig på ett granskningsområde är det inte lämpligt att han eller hon fattar något beslut inom det granskningsområdet, inte heller i fråga om att inleda en granskning.

I betänkandet uttrycker utredningen (s. 94) att ”ställföreträdaren inte bör ha något granskningsområde att stadigvarande ansvara för, vare sig fastlagt i lag eller bestämt på annat sätt, med mindre än att riksrevisorn med hänsyn till sin tidigare verksamhet anser sig inte kunna granska ett visst område av statens verksamhet”. Uttalandet får enligt Riksrevisionen förstås som att riksrevisionsdirektören skulle kunna ha ett granskningsområde att stadigvarande ansvara för i de fall riksrevisorn anser sig jävig. Riksrevisionen välkomnar en sådan möjlighet. Av lagstiftningen borde då också framgå tydligt att det, när riksrevisorn är jävig i förhållande till ett visst granskningsområde, inte bara är utförandet av en viss granskning och beslutet om slutsatserna av den utan även beslutet att inleda en granskning på det området som självständigt kan beslutas av riksrevisionsdirektören.

Möjlighet att välja en tillförordnad riksrevisionsdirektör

Om en riksrevisors uppdrag upphör i förtid får konstitutionsutskottet enligt 13 kap. 5 § tredje stycket RO välja en tillförordnad riksrevisor för tiden till dess att en ordinarie riksrevisor har valts och tillträtt. En person som i en sådan situation skulle kunna utses att vara tillförordnad riksrevisor är riksrevisionsdirektören. En fråga är om det då finns behov av att kunna välja en tillförordnad riksrevisionsdirektör. Riksrevisionen skulle välkomna ett resonemang om detta i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Vissa synpunkter på lagförslagets utformning

I bilagan till riksdagsordningen (tilläggsbestämmelse 7.5.1) anges i punkt e) att konstitutionsutskottet ska bereda ärenden om bl.a. ”avskedande av riksrevisionsdirektören”. Den föreslagna nya rubriken ovanför 13 kap. 7 a § riksdagsordningen lyder också “[a]vskedande av riksrevisionsdirektör”. Riksrevisionen vill peka på att den föreslagna paragrafen anger att riksdagen får ”skilja en riksrevisionsdirektör från uppdraget”. Den formuleringen används också i betänkandet (s. 95). Riksrevisionen menar att förslaget bör ensas och att uttrycket ”skilja från uppdraget” framstår som mer korrekt i detta sammanhang.

Den föreslagna rubriken ovanför 13 kap. 7 a § RO kan enligt Riksrevisionens mening slopas och istället kan rubriken närmast ovanför 13 kap. 7 § ändras så att den lyder ”Entledigande av riksrevisor och riksrevisionsdirektör”.

Riksrevisorerna har beslutat gemensamt i detta ärende. Stabshandläggare Odysseas Georgakakis Paulsson har varit föredragande. Tillförordnad chefsjurist Rikard Bergman har deltagit i den slutliga handläggningen.

Stefan Lundgren

Helena Lindberg

Odysseas Georgakakis Paulsson